

Акатист светом Максиму Исповеднику

[21. јануар / 3. фебруар]

Кондак 1.

Теби, изабраном благовеститељу Пресвете Тројице, који си неустрашиво пред царевима и патријарсима исповедао свештене догмате Цркве, похвални песмопој узносимо, а ти, пошто у светлости Божанства светошћу својом пребиваш, помолити се за нас, како би и ми постали судеоници те светлости и како би ти благодарно због тога клицали: Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Икос 1.

Творац сила анђелских и све васељене, Тројични Бог, приведи и тебе у постојање, свети Максиме, у време када лукави посеја семе зла у Цркви и заведе многе са пута Истине, како би Богоглагољивим речима твојим и непоколебљивошћу у чувању догмата вере развејао тај адски отров и сачувао Цркву своју. А ми, са дивљењем гледајући истинољубивост твоју, узносимо ти хвалу овако:

Радуј се, Божанства Тројичног благовеститељу!
Радуј се, Бога Оца прославитељу!
Радуј се, Христа Бога љубитељу!
Радуј се, Духа Светога славословитељу!
Радуј се, Богочовека Христа исповедатељу!
Радуј се, јереси адских прогонитељу!
Радуј се, врлина Јеванђелских испунитељу!
Радуј се, лажи демонских умртвитељу!
Радуј се, Истини Христовој путеводитељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Кондак 2.

Ти, свети Максиме, би рођен у престоном Цариграду од знаменитих и православних родитеља, изучивши велике школе философије и Богословља, али, научивши најпре у дому своје да појеш: Алилјуја!

Икос 2.

Видећи цар Ираклије премудрост твоју и честитост, свети Максиме, он те постави и против воље твоје за првог саветника Царског Сената, где ти извршаваше многе послове на корист Византије и царског двора. Прими стога ове похвале наше:

Радуј се, вечности желатељу!

Радуј се, Јеванђеља распостранитељу!
Радуј се, Православља покровитељу!
Радуј се, таланата умножитељу!
Радуј се, искрени Богоискатељу!
Радуј се, побожности управитељу!
Радуј се, дарова Божијих дароватељу!
Радуј се, смисла познаватељу!
Радуј се, бесмртности искатељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских
истина!

Кондак 3.

Али Богољубива природа твоја, свети Максиме, и велика љубав према Господу Христу, учинише да ти после неколико година пожелеле да целим бићем својим служиш Богу, па оде у манастир Филипик у Хрисопољу да у монашкој ризи покајања појеш: Алилуја!

Икос 3.

Због напада персијске војске, ти, свети Максиме, пређе убрзо у манастир великомученика Георгија, који бејаше под надзором епископа кизичког Јована, који ти постаде духовни отац и учитељ Богословља. Ту проведе много година у телесним и духовним подвизима, оплемењујући душу своју врлинама Јеванђељским. Нека те речи ове молитвене похвале због тога:

Радуј се, Васкрсења Христовог потврдитељу!
Радуј се, зла демонског одгонитељу!
Радуј се, греха људских очиститељу!
Радуј се, Тајни Божијих созерцатељу!
Радуј се, анђела Небеских саслужитељу!
Радуј се, душа огреховљених препородитељу!
Радуј се, смрти духовне избавитељу!
Радуј се, Бића Божијег озаритељу!
Радуј се, мрака духовног осигатељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских
истина!

Кондак 4.

Због навале иноверних војски, ти опет, свети Максиме, мораде да напустиш манастир, па дође чак до Крита, са учеником својим Анастасијем, који те је до смрти пратио и појао са тобом: Алилуја!

Икос 4.

Чим дође на Крит ти, свети Максиме, будући упућен у дубину догмата Православних, имаше препирање са монофизитима, који учише да

је у Господу Христу само Божанска природа, а не и човечанска, како Васељенска Црква учи од почетка. Будући облагодаћен силом Духа Светога, ти јеретике изобличаваше на радост благочестивог народа. Нека ови усклици наши донеси радост и души твојој на Небесима:

Радуј се, догмата вере одбранитељу!
Радуј се, од заблуда одвратитељу!
Радуј се, Богословља словитељу!
Радуј се, љубави Божије објавитељу!
Радуј се, слободе Христове ослободитељу!
Радуј се, вере Православне проповедатељу!
Радуј се, Цркве Божије украситељу!
Радуј се, страха демонског изгонитељу!
Радуј се, Истине Божије победитељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Кондак 5.

Међутим, сејатељ зла још више заведе многе црквене људе, па их учаше да у Господу Христу има само једна воља и једно дејство, а не два, које припадају и Божанској и човечанској природи Његовој, али ти, свети Максиме, све то одбаћиваше и појаше славословно: Алилуја!

Икос 5.

Будући присталице те јереси, и цариградски и александријски патријарх, у коло своје уведоше и цара византијског, а после и папу римског, али ти, свети Максиме, са пријатељем својим, потоњим патријархом јерусалимским Софронијем, изобличаваше ту злу науку, пишући и проповедајући истинско православно исповедање Личности Христове. Нека те ове речи наше узвеличају због тога:

Радуј се, проповеди делатељу!
Радуј се, васељене просветитељу!
Радуј се, незнања осветлитељу!
Радуј се, сазнања осмислитељу!
Радуј се, предања црквеног предатељу!
Радуј се, лукавства изобличитељу!
Радуј се, страсти паклених укротитељу!
Радуј се, благодати проводитељу!
Радуј се, Логоса разјаснитељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Кондак 6.

Тада патријарх Софроније сазва сабор на коме осуди ову јерес, али, ускоро он умре, и ти, свети Максиме, који тада беше Африци у Картагини, остаде једини истински борац за Истину, једини који појаше благочесно: Алилуја!

Икос 6.

Цариградски патријарх Сергије у почетку покушаваше да те придобије за јеретичко учење своје, а када у томе не успе, он се окрену против тебе. Тада он наговори цара Ираклија да напише то криво исповедање вере и нареди да га сви морају поштовати. То унесе велику пометњу у Цркви, а ти, свети Максиме, туговаше и плакаше због тога. Нека ове речи наше буду мала утеха туги твојој:

Радуј се, сладости благодатне источитељу!

Радуј се, уздржљивости поучаватељу!

Радуј се, неслоге људске помирителељу!

Радуј се, промисла Божијег созерцатељу!

Радуј се, небочежњиви Богоискатељу!

Радуј се, тајни недоумних разумитељу!

Радуј се, непорочни девствитељу!

Радуј се, заблуда духовних прочиститељу!

Радуј се, кротости стројитељу!

Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Кондак 7.

После Сергија патријарх постаде Пир, такође присталица јереси монотелитске, али, будући приморан да побегне из Цариграда, он дође у Африку, где поче сејати зловерје своје, али ти, свети Максиме, тврд као дијамант, изобличаваше патријарха и Православно појаше: Алилуја!

Икос 7.

Због тога у Картагини би сазван сабор епископа, и ти, Богомудри Максиме, изложи и доказа на основу Светога Писма и догмата Светих Отаца, да у Христу Богочовеку постоје две природе и две воље, два хтења и два деловања, али у једном недељивом Лицу. Патријарх увидевши заблуду своју, приклони се Православнима, а ми, тебе, Истинољупца и чувара догмата, величамо овако:

Радуј се, жедних Истине напојитељу!

Радуј се, болести исцелитељу!

Радуј се, горчина осладитељу!

Радуј се, одбачених саосећатељу!

Радуј се, покајања просветитељу!
Радуј се, монаха руководитељу!
Радуј се, закона Христовог извршитељу!
Радуј се, добра поспешитељу!
Радуј се, духовни препородитељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских
истина!

Кондак 8.

Нови патријарх цариградски Павле, јеретик, наговори новог цара Констанса, да и он напише своје исповедање јереси и нареди да цело царство мора тако веровати, а ти, свети Максиме, који тада бејаше у Риму, саветова блаженом папи Мартину да сазове сабор, који после изрече анатему томе вероисповедању, на радост верног народа, који благодарно појаше: Алилуја!

Икос 8.

Разјари се цар, када чу за то, па посла војску, те ухватише и папу и тебе, свети Максиме и ученика твога Анастасија. Када дођосте у Цариград, узеше те цареви људи, па окованог, босог и без одела, почеше вући по улицама и онда бацише у мрачну тамницу самог. А ти, свети старче, знајући да је и Господ твој тешке муке поднео, мољаше Га да ти да снаге да издржиш оно што те чека. Саосећајући страдању твоме, ми ти појемо овако:

Радуј се, чистоте вере ревнитељу!
Радуј се, догмата Богучитељу!
Радуј се, остављенима од свих утешитељу!
Радуј се, анђелима присајединитељу!
Радуј се, заповести Божијих творитељу!
Радуј се, кротости обогатитељу!
Радуј се, милостиње уделитељу!
Радуј се, уморних одморитељу!
Радуј се, сукобљених умиритељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских
истина!

Кондак 9.

После неколико дана, ти, свети Максиме, би изведен пред Сенат, где те један лукави сенатор стаде изазивати, плашити и називати издајником отаџбине и непријатељем царевим, приводећи лажне сведоке, а ти, све то мужаствено трпљаше, појући: Алилуја!

Икос 9.

Да ли би и наглагољивија уста могла да искажу шта све ниси претрпео од иследника и помоћника његових, свети Максиме, који те покушаваше одвојити од Истине и Православног исповедања Богочовечанства Христова, претећи ти и смрћу, али их ти, Духом Светим, све надвладаваше и посрамљиваше, да су они беснили од муке. Прими због тога ове похвале наше:

Радуј се, трпљења злобничког издржитељу!
Радуј се, мученика и исповедника соседатељу!
Радуј се, изгубљених проналазитељу!
Радуј се, немоћних укрепитељу!
Радуј се, усамљених пријатељу!
Радуј се, неуких учитељу!
Радуј се, маловерних уверитељу!
Радуј се, устрашених охрабритељу!
Радуј се, слабоверних разгоритељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Кондак 10.

Видећи да си непоколебљив у исповедању вере, свети Максиме, цар те осуди на прогонство, а и ученике твоје, који неодступно стајаше уз тебе, а ви, знајући да страдате на путу правде, појасте: Алулуја!

Икос 10.

После доста времена послаше цар и патријарх два великаша и епископа Теодосија Кесаријског, да тебе, свети Максиме, стуб Православља, приволе да се присајединиш њима, јеретицима, а ти, Духом Светим, после много излагања истина црквених, доведе ове до умиљења и схватања да бејашу у заблуди, па ти се они поклонеше и прихватише православно вероисповедање. А ми, гледајући са дивљењем Богомудрост твоју, овако ти кличемо:

Радуј се, серафимски Богољубитељу!
Радуј се, знања утврдитељу!
Радуј се, незлобивости показатељу!
Радуј се, суза покајних точитељу!
Радуј се, демона одгонитељу!
Радуј се, ревносни молитељу!
Радуј се, Бога Тројичног хвалитељу!
Радуј се, прогонства истрпитељу!
Радуј се, радости осладитељу!

Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Кондак 11.

Када цар сазнаде за ово, разљути се, па нареди да те доведу у Цариград, свети Максиме, решен да те милом или силом приволи на зловерје своје, не знајући да си ти спреман и мучеништво да примиш, али да не издаш Истину, и да Православно не појеш: Алилуја!

Икос 11.

И на крају, после силних мучења и претњи да примиш јеретичко учење њихово, теби, свети Максиме и ученику твоме одсекоше језик и десну руку и тако изранављене вукоше по тргу. Али, о чуда, ви, иако без језика бејасте, Божијом помоћи још јасније изговарасте речи Истине, на посрамљење мучитеља. На путу у прогонство ученик твој Атанасије умре, а ти још мало времена поживе, чекајући да те Господ отпусти из овога живота. Тугујући због злог удеса твога, ми ти појемо овако:

Радуј се, немира црквених умиритељу!

Радуј се, спасењу мудроводитељу!

Радуј се, верних сабиратељу!

Радуј се, Крсту Господњем приводитељу!

Радуј се, Небу узводитељу!

Радуј се, убогима добротинитељу!

Радуј се, греха ништитељу!

Радуј се, изгубљених окупитељу!

Радуј се, учености Божанске продубитељу!

Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских истина!

Кондак 12.

Када дође кончина твоја у туђини, свети исповедниче Максиме, Господ те утеши једним виђењем, објавивши ти време одласка из овога света, и када се то и деси, ти, беле и чисте душе полете у Царство Небеско, слушајући како анђели поју: Алилуја!

Икос 12.

А после сахране твоје, свети Максиме, на гробу твоме се појавише три свеће, које су гореле чудесном светлошћу. Оне беху знак да си ти велики угодник Пресвете Тројице и да си настањен у незалазној светлости Царства Божијег, где се наслађујеш созерцања Тројичне Светлости, Којој си угоднио великим подвигом и исповедништвом твојим. Прими због тога ове похвале из благодарних уста наших:

Радуј се, сиротих љубвеобилни сажалитељу!

Радуј се, књига Богословских списатељу!
Радуј се, пакла разоритељу!
Радуј се, Богоспознаје сејатељу!
Радуј се, Цркава ујединитељу!
Радуј се, Богочовечанства Христовог објаснитељу!
Радуј се, предања светоотачког преноситељу!
Радуј се, незнаног уму описатељу!
Радуј се, херувима подражатељу!
Радуј се, свети Максиме, серафимски Исповедниче Божанских
истина!

Кондак 13.

О, свети Максиме, исповедниче Истине, прими ове благодарне молитве наше и по благодати која ти је дата, умоли Свемилостивог Господа, да нас не одбаца због безакоња наших, него да нас помилује, приведе покајању и укрепи да до кончине останемо на путу спасења, како би се удостојили Царства Небескога, како би кроз сву вечност појали: Алилуја!

Овај кондак се чита три пута, па онда опет икос 1. и кондак 1. и онда молитва, на крају.

Молитва

О, свети Максиме Исповедниче и исповедаоче Вере Православне, коју су Оци Свети, крв лијући, на Васељенским Саборима изложили и речима неизмењиво описали, и коју си ти, дубоко осећен Духом Светим због чистоте срца твога и сам до крви бранио, погледај на нас, децу последњих времена и помози нам. Помози нам да схватимо колико је важно да и ми ту Веру, од вас кроз Цркву предану, чувамо и сачувамо за потомке наше. Јер си ти, очистивши себе од сваке нечистоте и обасјан светлошћу Тројичног Божанства, јасно спознао саму Истину, која је Бог, у догматима изложена, па си лако могао да све лажи и кривоверје приметиш и бориш се против њих. Ти си видео јеретичко лукавство, од змије преисподње избљувано, које се скоро у целу Цркву увукло у време твоје. Необлагодаћени патријарси и епископи нису могли да појме Личност Богочовека, Господа Исуса Христа и да правилно уче о Њој. Они су учили да је све човечанско у Њему постало Божанско и сјединило се са Њим. А ти си, упућен у Писмо и Свете Оце, правилно исповедао да је у Господу Христу једна Личност, Богочовечанска, али у две природе, Божанској и Човечанској, и да ниједна није изгубила ништа од својстава својих. Божанска је имала своју вољу и своје дејство, а Човечанска исто тако, али чудесно сједињене, несливено, у Личности Богочовека Христа. И ти си то исповедао до саме мученичке смрти. А зашто си ти толико непоколебљив био у тачном изложењу вере? Па због тога што си знао, поучен Црквом, да

и најмања лаж одваја од Бога у вечности, а камоли искривљено исповедање Личности Христове. Тиме си дао светли пример у потоњој историји Цркве да је важније остати са Истином и у Истини, па макар и цео свет био на супротној страни, да су многи до данас, угледајући се на тебе, до мученичке крви остајали у тој Истини.

Ти видиш, свети Максиме, како се и данас у Цркву увукло толико лажи и лажног учења, али лукаво увијено у слаткоречиве речи о љубави са свима, па те молимо да и наш ум облагодатиш молитвама својим Богу, како би и нама било, као и теби некада, кристално јасно, шта је Православно, а шта није, како не би и нехотице отпали од Истине, од Православља, од спасења.

А подари нам и храбрости и снаге, да у временима која наилазе, смело стојимо у Истини, да издржимо сва искушења и претње од оних који су у лажи, јер нас они неће трпети, као што и тебе трпели нису, већ ће, наговорени од ђавола, желети да нас привуку себи, а одвуку од Бога. Нека нас молитве твоје прате у све дане живота нашега, нека нас држе будне и свесне да је крај близу и да треба да стражимо над срцима нашим и чувамо се од свакога греха, како би једнога дана, када то Господу буде мило, прошли мирно кроз капију смрти и ушли у Царство Љубави, где сви неућутно прослављају Благословено Име Оца и Сина и Светога Духа, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Свети цар Константин и царица Јелена, 2020. г.

Мирко И. Нанић